

การศึกษาเชิงวิจารณ์และเปรียบเทียบงานร้อยแก้ว
เรื่อง แคร์ แพร์ เบรคเซอร์ เฮาส์ แพร์ โดเรนเนอร์ เอห์เร,
มิกาเอล โคลฮาส และ คี แพร์ โดเรนเนอะ เอห์เร แคร์ คาธารินา บคุม

นายทศพร กลีกรรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาภาษาตะวันตก

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2520

011741

I 15758849

Eine kritische und vergleichende Studie der Erzählungen:
Der Verbrecher aus verlorener Ehre,
Michael Kohlhaas und Die verlorene Ehre der Katharina Blum.

Herr Tošporn Kasikam

Diese These erfüllt einen Teil der Anforderungen
zur Erlangung des Magistergrades
der Philosophischen Fakultät
Abteilung für Westliche Sprachen
Graduiertenschule
Chulalongkorn Universität

1977

Angenommen von der Graduate School, Chulalongkorn
Universität als Teil-Erfüllung der Prüfungsbedingungen
für den Grad des Master of Arts.

Visid Prachuabmoh

.....
(Professor Visid Prachuabmoh)

Dekan

Prüfungs-Kommission: *P. Münder*.....Vorsitzender

(Dr. Peter Münder)

V. Jung.....Hauptgutachter

(Herr Volkert Jung)

P. S. Srikiow.....Mitglied

(Frau Pusadi Srikiow)

Hauptgutachter: Herr Volkert Jung

Copyright 1977

by

The Graduate School
Chulalongkorn University

Titel der Arbeit: Eine kritische und vergleichende Studie
der Erzählungen: Der Verbrecher aus ver-
lorener Ehre, Michael Kohlhaas und Die
verlorene Ehre der Katharina Blum.

von : Herr Tosporn Kasikam

Fachrichtung : Westliche Sprachen (Deutsch)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเชิงวิจารณ์และเปรียบเทียบงานร้อยแก้ว เรื่อง แคร์ แพร์ เบรคเซอร์ เอสต์ แพร์ โลเรนเนอร์ เอห์เร, มิคาเอล ไคลฮาส และ ดี แพร์ โลเรนเนอะ เอห์เร แคร์ คาคารินา บคุม

ชื่อ นายทศพร กลีกรรรม แผนกวิชาภาษาอังกฤษ (เยอรมัน)

ปีการศึกษา 2520

บทคัดย่อ

จากการศึกษาประวัติวรรณคดีเยอรมัน ปรากฏว่า มีอยู่บ่อยครั้งที่วรรณกรรมในทางยุคต่างสมัยกันหลายฉบับมีแก่นเรื่องอย่างเดียวกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ประพันธ์มีความสนใจในปัญหาบางประการร่วมกัน งานร้อยแก้วทั้งสามเรื่องที่จะทำการศึกษาในเชิงวิจารณ์และเปรียบเทียบต่อไปนี้มีแก่นเรื่องคล้ายกัน กล่าวคือ เป็นปัญหาของปัจเจกชนที่โดยธรรมชาติเป็นผู้รักความสงบ ต้องการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างปกติสุข แต่สังคมส่วนหนึ่งกลับปฏิบัติต่อเขาอย่างมีอคติ ซึ่งกลายเป็นความอยุติธรรม และทำให้เขาต้องกลายเป็นอาชญากรไปด้วยความจำเป็น เนื่องจากตัวละครบางตัวและเหตุการณ์ในเรื่องบางเหตุการณ์เป็นสิ่งที่ผู้ประพันธ์ได้รับแรงงูใจจากตัวละครและเหตุการณ์ที่เคยมีชีวิตอยู่จริงและเกิดขึ้นจริง ฉะนั้นการศึกษางานร้อยแก้วดังกล่าวจึงเสมือนหนึ่งเป็นการศึกษาขอเท็จจริงบางประการในประวัติศาสตร์ของเหตุการณ์จริงด้วย

งานวิทยานิพนธ์นี้ประกอบด้วยบทใหญ่ 3 บท ในบทแรก เป็นบทนำ กล่าวถึงความ เป็นมาของงานร้อยแก้วทั้งสามเรื่องที่จะทำการศึกษา ในเชิงภูมิหลังและสมัยวรรณคดี ความสัมพันธ์ของผู้ประพันธ์กับเหตุการณ์จริง ซึ่งทั้งนี้จะได้กล่าวแต่โดยสังเขป เพราะหัวข้อดังกล่าวสามารถศึกษาได้จากหนังสือเล่มอื่นๆ ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยไว้มากแล้ว ในบทที่สอง ว่าด้วยการศึกษาเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณกรรมแต่ละฉบับตามแนวหัวข้อย่อย 3 หัวข้อ คือ ก. ตัวเอกของเรื่อง กล่าวถึง ลำดับความเป็นไปจนเป็นอาชญากร แรงงูใจในการประกอบอาชญากรรม ความรับผิดชอบและโทษที่ได้รับจากการกระทำนั้น ข. "บรรยายของเรื่อง" (หมายถึงตัวละครอื่นในเรื่อง ซึ่งอาจเป็นปัจเจกชนหรือตัวแทนของสถาบันในสังคมนั้น ที่ทำตนเป็นศัตรูกับตัวเอกของเรื่อง หรือเป็นผู้มีส่วนผลักดันในทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ตัวเอกของเรื่องนั้นต้องประกอบอาชญากรรม) กล่าวถึงลักษณะความสัมพันธ์ที่มีต่อตัวเอก แรงงูใจให้มีความสัมพันธ์เช่นนั้น และความรับผิดชอบที่จะต้องมีต่อความประพฤติเช่นนั้น และ ค. ขอบวิจารณ์และความเห็นส่วนตัวตามลักษณะโลกทัศน์ของผู้ประพันธ์ ที่ปรากฏในรูปแบบการนำเสนอและทางภาษา ในบทที่สาม ซึ่งเป็นบทสุดท้าย เป็นการศึกษาร้อยแก้วเปรียบเทียบวรรณกรรมทั้งสามเรื่องตามแนวที่ได้ทำการศึกษามาแล้วในบทที่สอง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะชี้ให้เห็นว่า ข้อแตกต่างที่มีอยู่นั้นเป็นควยอิทธิพลแวดล้อมต่างๆทั้งทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนรูปแบบของวรรณคดีในสมัยนั้นๆ

Titel der Arbeit   Eine kritische und vergleichende Studie
der Erzählungen: Der Verbrecher aus
verlorener Ehre, Michael Kohlhaas und
Die verlorene Ehre der Katharina Blum.
Name   Herr Tosporn Kasikam
Department   Abteilung für Westliche Sprachen (Deutsch)
Akademisches Jahr   1977

Zusammenfassung

Die Literaturgeschichte hat eine Tatsache deutlich herausgestellt, nämlich daß ein gesellschaftlich bedeutsames Thema in unterschiedlichen Literaturepochen wiedererscheinen kann. Eines dieser Themen ist die Behandlung von Kriminalität als Reaktion auf bestimmte gesellschaftliche Zwänge oder Bedingungen.

Die drei zu vergleichenden Erzählungen handeln von einem Menschen, der eigene Probleme zu lösen hat, dem sich aber die Umwelt so entgegenstellt, daß er sich verteidigen muß. Er wird zum Verbrecher und büßt für seine Schuld. Die Handlung und die Motivation zur Gewalttat in den drei Erzählungen sind verwandt. Da sie aber aus verschiedenen Literaturepochen stammen, die durch verschiedene geistige Bewegungen und gesellschaftliche Verhältnisse und Probleme charakterisiert sind, sind die Art und Weise der Darstellung von Gedanken, Gestalten und Problemen und deren Ursachen unterschiedlich.

Die folgende kritische und vergleichende Behandlung soll dazu dienen, folgende Fragen zu beantworten. Nämlich: Wie wird der Werdegang eines Verbrechers in verschiedenen Literaturepochen dargestellt? Welche Ursachen machen die drei Autoren dafür verantwortlich, daß jemand zum Gewaltverbrecher wird? Und damit engverbunden die Frage der Schuld.

Um dieses Ziel zu erreichen, baut der Verfasser die

Arbeit folgendermaßen auf: Im einleitenden Kapitel wird ein Überblick auf die drei Erzählungen im Zusammenhang mit der Entstehungsgeschichte und dem Verhältnis des Autors zu Quellen gemacht. Im zweiten Kapitel werden die drei Erzählungen getrennt und nach wichtigen Punkten, die für den kommenden Vergleich wertvoll sind, kritisch bearbeitet und dargestellt. Die genaue Untersuchung jeder Erzählung umfaßt drei Hauptpunkte, nämlich die Hauptgestalt, ihre 'Gegenwelt' (gemeint sind andere Gestalten, von denen oder durch deren Mißhandlung die Hauptgestalt teilweise zwanghaft zum Verbrecher getrieben wird) und die Wertung des Autors durch erzähltechnische und stilistische Mittel. Im dritten Kapitel, dem Schlußteil, werden die Erzählungen zusammenfassend verglichen.

+++++

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

VORWORT

Die Anregung zu dieser kritischen und vergleichenden Studie gab Herr V. Jung, der zur Zeit als DAAD-Lektor am Deutschen Seminar der Philosophischen Fakultät der Chulalongkorn Universität tätig ist. Die Arbeit möchte dazu dienen, ein grundlegendes Interesse primär auf dem Gebiet der Germanistik und sekundär auf dem der Soziologie in Thailand zu wecken.

Für die Auffassung dieser Arbeit lagen etwa 50 Belege vor, deren entscheidender Anteil aus der Universitätsbibliothek Göttingen stammt, der mein Dank für die viele Mühe beim Aussuchen gilt. Ferner möchte ich an dieser Stelle Herrn V. Jung besonders danken, der mir wertvolle Ratschläge bei der Gliederungsbearbeitung gegeben, meinen Entwurf durchgelesen und viele stilistische, grammatische als auch gedankliche Fehler verbessert hat. Mein Dank sei hier auch Herrn Dr. H. Kappe vom Goethe-Institut Bangkok und Herrn Dr. P. Münder, dem DAAD-Lektor am Deutschen Seminar der Philosophischen Fakultät der Chulalongkorn Universität, ausgesprochen für das Interesse und Verständnis, das sie mir unter manchen schwierigen Umständen entgegenbrachten.

Da die drei Erzählungen im Laufe der Zeit schon von vielen Literaturwissenschaftlern und -kritikern bearbeitet worden sind, glaube ich, vieles als bekannt voraussetzen zu dürfen, und werde mich daher im wesentlichen auf Vergleichspunkte beschränken. Auch werden nicht sämtliche Belege angeführt, da viele nichts Neues in die Studie bringen konnten.

Bangkok, Juli, 1977

Tosporn Kasikam.

INHALTSVERZEICHNIS

=====

Zusammenfassung (thai)	i
Zusammenfassung (deutsch)	ii
Vorwort	iv
1 Einleitung	1
2 Eine Studie der drei Erzählungen	3-65
2.1 <u>Der Verbrecher aus verlorener Ehre</u>	
2.1.1 Die Hauptgestalt	3
2.1.2 Die Gegenwelt	9
2.1.3 Die Wertung des Autors durch erzähltechnische und stilistische Mittel	12
2.2 <u>Michael Kohlhaas</u>	
2.2.1 Die Hauptgestalt	18
2.2.2 Die Gegenwelt	25
2.2.3 Die Wertung des Autors durch erzähltechnische und stilistische Mittel	32
2.3 <u>Die verlorene Ehre der Katharina Blum</u>	
2.3.1 Die Hauptgestalt	40
2.3.2 Die Gegenwelt	46
2.3.3 Die Wertung des Autors durch erzähltechnische und stilistische Mittel	57
3 Ein Vergleich der drei Erzählungen	66-74
3.1 Die Hauptgestalten	66
3.2 Die Gegenwelt	71
3.3 Die Wertung der Autoren durch erzähltechnische und stilistische Mittel	73

Literaturverzeichnis

